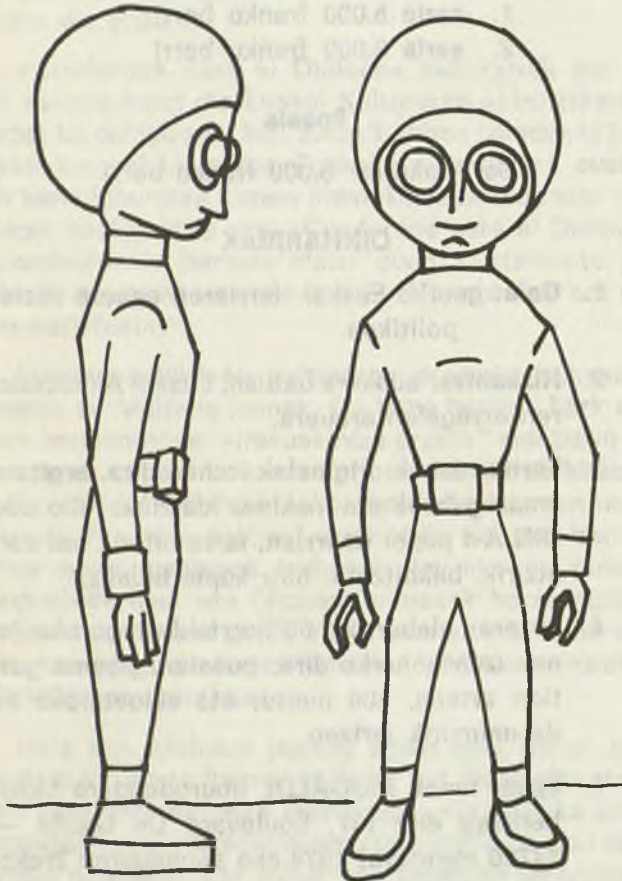

Beste mundu baten mezulariak*

Erdaraz, «airean dabilzan zer ezezagunak deitzen dituzte izenez, eta hitz laburrez «ovni». Euskaraz beharbada «airontzi» hitzarekin izenda genitzake. Eta idazlan honetan hala eginen ditugu.

Beste mundu batetik heldu diren airontzi horietan, jendeak komunzki ez du sinesten. Pentsatzen baitu, ixtorio-mixerio horik* ameslari batzuen asmakinunak direla. Hala ere, egun,* munduko jakintsuen artean, mila dira, airontzi horien izatearen ikertzeari serioski lotuak direnak.

Ez da gai hori oraingoa. Duela zenbait mila urte ere aipu ziren «airontzi harrigarri» horik. Hego Amerikan, duela bizpahiru urte, zenbait ehun mila pertsonak beren begiz ikusi ahal izan dituzte ehun eta berrogeitamar baino gehiago airontzi, lerro lerro elkarrekin iragaten.* Brasilen, duela zenbait urte, ostikolarien edo futbolisten partidu bat gelditzen da mementorik beroenean (eta esan gabe doa, ostikolarien* horrela geldierazteko, zerbait haundi behar dela); eta, ostikolariek bezala, haien ikusteko bilduak zirèn hogeitabost mila pertsonak ere ikusten dituzte berrogeitamar bat airontzi, kirolpentzearen* gainetik ziuntan* iragaten.

Milioika dira, gaurko egunean, oraino inork ezagutzen ez dituen delako airontzi horik beren begiz ikusi dituztela dioten jendeak. Bakar zenbaitek, airontzi horien barnean diren izakiak berak ere ikusi dituztela darasate.*

Guk bezala beste anitzek* ez dituzte ikusi; baina horrek ez du esan nahi, bistan da, ez direnik. Jakintsuetaz bestalde, militar erakundeak,* hala nola amerikarren pentagonoa bera ere, hurbildik jarraitzen zaizkio, ximistaren lasterra duten airontzi horien misterioari. Eta hauek, zerbaiten jakitera heldu badira ere, orainokoa* ez dute hitzik salatu.

Titoren eta Sobiet Batasunaren arteko harremanak

Jugoslaviako «Tanjug» agentziak zabaldu duenez, Titok hitzaldi bero bat izan du Esloveniako Jesenice hirian, «kominformista» bezala salatu dituen isilpeko talde politiko batekoen kontra.

Irailaren* lehen hamabostekoan zabaldu zen, Belgradon gertatzen ari zen zerbaiten zurrumurrua: 50 edo 40 lagun atzemanak* zituela poliziak. Antititoista omen da talde hau, eta, gainera, Jugoslavia barnean Sobiet Batasunaren aldeko politika eratzen ari da nonbait. Talde horren buruzagia, Titok salatu duenez, herbestean dago, eta herbesteko indarrez eragindako taldea da «kominformista» hori, kanpoan inprimatutako propagandagai gaitza* aurkitu baitio poliziak.

1948.az geroztik herbesteratutako jugoslaviar komunista desbidetu eta sobiet zaleek osatzen dukete,* «stalinista» bezala ere aipatua den multzo hori. Arazoa tribunaletara eraman da, eta hauzitegiak esan beharko du nor den subertsio horren eragile nagusia, esan du Titok.

Talde horrek Gobernuari eta Jugoslaviako alderdi komunista ofizialari botatzen dion salakuntza, «marxismo-leninismoaren ideologiatik» urruntzea da. Beraz, alderdi komunista berri bat sortu beharko litzateke. Gorabehera hauengatik, jugoslaviar Gobernuak ohar bat zuzendu die Sobiet Batasuneko eta Poloniako Gobernuari, Jugoslavia barruko arazoetan izan ote dezaketen eskuharrenagatik.* Esan denaren arabera,* Sobiet Batasunean, Kiev hirian, bizi da isilpeko gidari horietako bat, Mileta Perovic; eta bestea, Vlado Dapcevic, Brusselan dago 1959.az geroztik, eta handik zuzentzen du talde sobiet zale bat.

Arazo hauk* tarteko direla, nahiko ozpindu* dira nonbait Titoren eta Sobiet Batasunaren arteko harreman anaikorrak. Hungarian harmadaren* mugimendu eta maliobra errezelagarrak* egin dira garai berean. Sobiet Batasunak 70.000 bat harmagizon eduki ohi ditu Hungarian; baina, Austrian esan denez, 60.000 gehiago etorri dira maliobra horietarako. Jugoslaviak ere erne jarri du bere harmada. Albiste ofizialik ez bazen ere, hala esan da irailaren bigarren hamabostekoan. Dena dela, ezin daiteke oraindik esan, egoera* gerla atariraino heldu denik.

Atzemanak izan diren sobiet zaleen hauzia, ikusi da tribunaletan. 32ren judizioa irailaren 19an izan da, oraindik Kulikof sobiet harmadako Kontseilu Nagusieran buruzagia Jugoslavian zegoela; eta hilabetearen 2an ezagatu da epaia. Urte betetatik hamalau urtetarainoko zigorrak eman zaizkie epaituei. Tribunalak haintzakotzat* hartu dituen salakuntzak, hauk dira: Estatuaren burujabeasuna hausteko eginahalak egitea, eta erregimena alda erazten eta Jugoslaviako «autogestio» moldea desegiten saiatzea.

Hasera* batetan bestelakorik uste izan bada ere, tribunalen prozedurak zenbait hilabete iraun du. Izan ere, orain jakin den araber, talde hau apirilean atxilotu zuen poliziak; eta geroztik nahiko sokatira izan da, agi* denez, Sobiet Batasunaren eta Titoren diplomaziaren artean. Ofizialki esan denez, garbi geratu da, judizioaren ondoren, Sobiet Batasunak arazo honetan izan duen parteharmena.

1948.ean Titok eta Stalinekin beren harremanak hautsi zituztenetik, ez dira harreman horik hain atezu* gorrian sekula egon. Eta, bien bitartean, Balkanetan ba du China handiak non koka* bere oina, Rumania eta Jugoslavia adiskide dituela.

Soldaduek ere ba dute esatekorik

Frantses harmadako soldaduak kalez kale hasi dira beren eskabideak egiten. Draguignan hirian egin dute beren kalejira, Prefeturaren aurrean eseraldi* bat ahanzi gabe. Bertan egon-tokia duen erregimenduko 200 soldatu kalera atera dira, esku-muturrak gora eta jende txundituaren* aurrean beren eskeak aldarrikatuz:* «Esanbide libre eskatzen dugu», «Dirua nahi dugu, ez obusak». Hots,* soldata hobeak gura dituzte eta koar-teletan propagandarako libertate osoa.

Dirudienez, Frantziako koarteletan ageri bat dabil eskuz esku, *Ehunen Deia* deritzana. Dei hau antimilitarista da. Ez daki-gu, 200 soldadu horien kalez-kalezko agerpenak zer garrantzi izan dezakeen. Dena den, ezkerreko alderdiak berehala agertu dira manifestatzaileen alde.

Indiako jendeketaren etorkizuna

Indiako Zientzi eta Teknologi Batzorde* Nazionalak idatzi duenez, 2000. urtera irixtean,* Indiaren egoera ezin larriagoa izanen da. Hamahiru ekonomista eta soziologok osatzen dute batzorde hau, eta argitara eman duten txostenean* gaurko ego-era eta etorkinuneko prospektiba bat azaltzen dute.

Indiak, urtero, 13 milioi bizilagun gehiago ditu. Jendeketa-
ren hazkuntza hau dela eta, indiarrek geroz eta janari gutiago dute «per capita». Bizimoldeen oinarrizko aldaketa bat eskatzen du batzordeak. Otoruntz* eta bizitoki moldeak, lan metodoak, oporraldiak..., dena da aldatu beharrekoa, haien eritiz. Atomo indarra premiazkoa du Indiak, beste energi moduen parean.

Indiako arboladi eta basoak ere zaindu beharra dago. Izan ere, urtero 100 milioi tonelada egur ateratzen dira, sutarako bereziki. Baso mozketari hori, gaur doan bidetik, 2000. urtean 200 milioi tonelatara helduko dateke*; eta, uste baino lehe-nago, lurra bere hezetasuna* galduko duke* horrela.

Nolakoa izango da India, XXI. mendearen hastean? Kalku-luen arabera, gutienik 900 milioi bizilagun izango ditu. Energi beharra eguzkitikoaz aseko da. Janari premia itsas belar eta lantegietan egindako proteinez beteko da 50%tan. Janaririk ez dutenak, pastila bidez elikatuko* dira. Indiarrek —jendetzaren ugariak eraginik— kibbutzim-etan biziko dira, bizitzá elkarta-sunean eginez. Irakaskintzá talde handietan emango da, telebis-taren eta era askotako ikus-entzun tresnen bidez.

Honelatsuko ikuskizuna eskaintzen du batzordearen txos-ten honek. Oro* har, oso ikuskizun iluna 2000.eko gizarteari eskaintzen zaiona. Gaurko teknologo eta soziologok ikusi be-harko dute, nola salba, Indiako ekonomiak leporatuko duen jendetza izugarri hura.*

Idazleak:

Joseba INTXAUSTI
Gexan LANTZIRI

dezake, **daike**
dezakete, **daikete**
die, **deutse**
dio, **deutso**
genitzake, **geinkez**
zaio, **jako**
zaizkie, **jakez**
zaizkio, **jakoz**

Ehun urte

baino gehiago

diru aurreztapena

laguntzen

BANCO DE BILBAO

